

ผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA ที่มีต่อการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

The Effect of SSAPA Learning Model

on Self-Regulation of Young Children

สิรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู*

Sirin Laddaklom Booncherdchoo

พาสนา จุลรัตน์**

Pasana Chularut

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย และ 2) ประเมินประสิทธิผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 การสร้างเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยโดยหาความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความสอดคล้องกับจุดประสงค์ (IOC) ซึ่งต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 และหาความเชื่อมั่นของการสังเกตโดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (RAI: rater agreement indexes) ระยะที่ 3 การทดสอบประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA ด้วยการสอนนำร่อง รอบที่ 1 กับเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5-6 ปี โรงเรียนอนุบาลนครปฐม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปสอนนำร่อง รอบที่ 2 กับเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5-6 ปี โรงเรียนอนุบาลนครปฐม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน ทดสอบพฤติกรรมการกำกับตนเองกับกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบประเมินเชิงสถานการณ์พฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ทดสอบพฤติกรรมการกำกับตนเองกับกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบประเมินเชิงสถานการณ์พฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ระยะที่ 4 การขยายผลการใช้รูปแบบโดยครูปฐมวัยที่สอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 และ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 8 คน จาก 3 โรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ที่ทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ และประเมินความเหมาะสม

* นิธิปริญญการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

** อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แชนงวิชิตวิทยการศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการวิจัยมีดังนี้

1) ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.20–4.80 โดยผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.60–5.00 และผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.40–5.00

2) ผลการทดสอบประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง พบว่าเด็กปฐมวัยมีระดับพฤติกรรมการกำกับตนเองสูงขึ้นทุกด้านหลังการทดลองโดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการทดลองใช้รูปแบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยของระดับพฤติกรรมการกำกับตนเองสูงขึ้นทุกด้านอย่างต่อเนื่อง และผลการดำเนินการขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ผลการประเมินความเหมาะสมโดยครูปฐมวัย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.75–5.00

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้/ การกำกับตนเอง/ เด็กปฐมวัย

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop a SSAPA Instructional model to improve self-regulation of young children, and 2) to investigate the efficiency of the model. The research methodology consisted of four phases as follows: Phase I : The SSAPA Instructional Model for improving self-regulation of young children The model was then evaluated by five experts for its appropriateness. The data were analyzed by using means ($\bar{X}$) and standard deviations (S.D.). Phase II : The research tools which were developed for gathering and analyzing data consisted. The questionnaire for teachers to evaluate the appropriateness of the model. The research tools were validated by content validity and index of item-objective congruence (IOC), validity was 0.60-1.00. and to validate the self-regulation behavior observation by the Rater Agreement Indexes (RAI). Phase III : The efficiency test of the SSAPA Instructional Model was investigated. The model was pilot teaching in the first round with the 15 early childhood students aged 5-6 and modified for the pilot teaching in the second round with 15 early childhood students aged 5-6 studying at Anuban Nakornpathom school, which was the non-sample group. For the pretest, the self-regulation abilities of early childhood was investigated by using the self-regulation behavior situational form. For the posttest, the self-regulation abilities of early childhood was

investigated by using the self-regulation behavior situational form. Phase IV: The SSAPA Instructional Model was used in the actual classroom situations. The model was put into practice by eight teachers of three schools under the Nakornpathom Primary Educational Service Area Office 1, who taught the second or third early childhood students aged 5-6 in the second semester of the 2013 academic year and were selected by purposive sampling method. The experiment was carried out within two weeks.

The research results revealed as follows :

1) The appropriateness of the SSAPA Instructional Model according to the experts was at the high to highest levels with the mean ($\bar{X}$) of 4.20-4.80. and The appropriateness of the lesson plan of the SSAPA Instructional Model according to the experts was at the highest level with the mean ($\bar{X}$) of 4.60-5.00, and the appropriateness of the lesson plan of SSAPA Instructional Model in each week according to the experts was at the high to highest levels with the mean ($\bar{X}$) of 4.40-5.00.

2) The efficiency of the SSAPA Instructional Model to improve self-regulation of young children was revealed. The results after the experiment, the self-regulation abilities were higher in all four areas with statistical significant differences at the level of .01 and, after the model was used, the self-regulation behavior was improved constantly, and The appropriateness of the SSAPA Instructional Model according to the teachers, who carried out the experiments with the model were at the highest level with the mean ($\bar{X}$) of 4.75-5.00.

Keywords: Instructional model/ self-regulation/ early childhood

บทนำ

ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา การจะพัฒนาประเทศให้ก้าวไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว (Developed Country) จำเป็นต้องอาศัยบุคคลที่มี คุณภาพและคุณลักษณะเหมาะสม เพื่อเป็นกำลังสำคัญของ ประเทศชาติ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งในศตวรรษ ที่ 21 เป็นยุคข้อมูลข่าวสาร (Information Age) มนุษย์จะต้องเผชิญกับข้อมูลข่าวสารอันหลากหลาย ไม่มีที่สิ้นสุด และเป็นพลวัตที่ไม่หยุดนิ่ง (Indefinite & Dynamic) ดังนั้น การศึกษาต้องสร้างคนที่สามารถ

แสวงหาความรู้ใหม่ด้วยตนเอง รู้จักคิด รู้จักปรับตนเอง สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนได้ทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้ และปรับแก้ข้อผิดพลาดด้วยตนเองได้ (Self-Regulated Learners) (พวงแก้ว ปุณยชนก, 2546: 172) ซึ่งคุณลักษณะของบุคคลเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาผ่านกระบวนการต่างๆ ทั้งในด้านของกระบวนการ การศึกษาและกระบวนการทางสังคม โดยการ พัฒนา ต้องดำเนินการให้สัมพันธ์กับธรรมชาติและพัฒนาการ

แต่ละระยะในช่วงวัยต่างๆ ของชีวิต ซึ่งการพัฒนาคุณภาพของบุคคลต้องเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดาจนตลอดอายุขัยผ่านการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษา หากจะพิจารณาจากช่วงวัยในการศึกษาแล้วนั้น ระดับการศึกษาปฐมวัยเป็นระดับการศึกษาที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นการวางพื้นฐานสำหรับชีวิตให้แก่เด็ก การพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี ต้องอยู่บนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 5)

การที่เด็กปฐมวัยจะเติบโตอย่างมีคุณภาพและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับความต้องการทางสังคมดังกล่าวต้องมีพื้นฐานมาจากการพัฒนาที่เหมาะสมทั้งในด้านการอบรมเลี้ยงดู การให้การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งผลการศึกษาวิจัยหลายเรื่องชี้ชัดว่าหากมีการพัฒนาการกำกับตนเอง (Self-Regulation) ตั้งแต่ในช่วงวัยแรกของชีวิต จะเป็นพื้นฐานที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่เหมาะสม สามารถควบคุมอารมณ์ และมีความสามารถในการเรียนรู้ได้ดี ดังงานวิจัยของ (Rimm-Kaufman, Curby, Grimm, Nathanson and Brock, 2009) ซึ่งได้เสนอแนะว่า การพัฒนาความสามารถในการกำกับตนเองมีความสำคัญมากในช่วง 4 ปีแรกของชีวิต เพราะการกำกับตนเองมีความสำคัญต่อความสามารถของเด็กในการจัดการทางอารมณ์ ความสนใจ และสามารถยับยั้งบางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในขณะที่ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ส่วน Mischel, Shoda and Peack (1988: 687-689) สรุปไว้ว่า พฤติกรรมการกำกับตนเองยังส่งผลต่อพัฒนาการในช่วงวัยต่อไปอีกด้วย พฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความเข้าใจในความสามารถของตนเองที่มีต่อการกำกับตนเองในกฎระเบียบต่างๆ และการเผชิญกับปัญหาต่างๆ ในอนาคต รวมทั้งหากมีการส่งเสริมการกำกับตนเองตั้งแต่เด็กก็จะส่งผลถึงความสามารถในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีในเวลาต่อมา (Calkins and Howse, 2004)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลในการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน ซึ่งพิจารณาเลือกจากเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (Criterion-Based Sampling) ในด้านประสบการณ์การทำงาน และระยะเวลาการทำงาน แล้วทำการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาจำนวน 3 คน ครูที่ปฏิบัติการสอนในระดับชั้นปฐมวัย จำนวน 5 คน ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำนวน 8 คน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA ประกอบด้วย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยอายุ 5-6 ปี ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวน 300 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานำร่องครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2 คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง ที่มีอายุ 5-6 ปี ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครปฐม จำนวน 15 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับสลากจากประชากร

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนรู้ SSAPA

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA ประกอบด้วย ครูปฐมวัยที่สอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 และระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีเด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 8 คน จาก 3 โรงเรียน

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย จำนวน 8 คน จาก 3 โรงเรียน ที่ทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้ 1) ครูประจำชั้นระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 จำนวน 4 คน 2) ครูประจำชั้นระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ระดับปฐมวัยและประถมศึกษา) สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 2 คน 3) ครูประจำชั้นระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านอ้อกระทิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 จำนวน 2 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของ

เด็กปฐมวัยมีขั้นตอนดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีหลักการเรียนรู้ที่พัฒนาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการการกำกับตนเอง (Self-Regulation) ประกอบด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของแบนดูรา (Bandura) ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบของบรูเนอร์ (Bruner) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) ทฤษฎีเชิงสังคมวัฒนธรรมของไวโกตสกี (Vygotsky) และทฤษฎีพฤติกรรมนิยมของสกินเนอร์ (Skinner) 2) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา ครูที่ปฏิบัติการสอนในระดับชั้นปฐมวัย และผู้ปกครองในระดับชั้นปฐมวัย เกี่ยวกับพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

ระยะที่ 2 การสร้างเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

การสร้างเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ 1) สร้างเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA แผนการจัดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เครื่องมือประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA ประกอบด้วย แบบประเมินเชิงสถานการณ์พฤติกรรมการกำกับตนเอง แบบสังเกตพฤติกรรมการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย 2) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย โดยหาความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความสอดคล้องกับจุดประสงค์ (IOC) ซึ่งต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 และ 3) ปรับปรุงเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการ

กำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนนำไปทดสอบรูปแบบ

ระยะที่ 3 การทดสอบประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

การทดสอบประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ 1) การทดลองสอนนำร่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย รอบที่หนึ่ง 2) การปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย รอบที่หนึ่ง 3) การทดลองสอนนำร่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย รอบที่สอง 4) การปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย รอบที่สอง 5) การทดสอบพฤติกรรมการกำกับตนเองกับกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง (Pretest) 6) การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยที่ปรับปรุงและพัฒนาแล้วไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา 7) การทดสอบพฤติกรรมการกำกับตนเองกับกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง (Posttest) และ 8) วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และปรับปรุงแก้ไขรูปแบบให้สมบูรณ์

ระยะที่ 4 การขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

การขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ประสานงานกับโรงเรียนที่สนใจใช้รูปแบบ จำนวน 3 โรงเรียนที่มีบริบทแตกต่างกัน เพื่อให้ครูปฐมวัยนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการ

กำกับตนเองของเด็กปฐมวัยไปใช้ 2) อบรมครูปฐมวัยผู้ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย เป็นระยะเวลา 1 วัน 3) ครูปฐมวัยทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบโดยครูปฐมวัยที่ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย และ 5) วิเคราะห์ข้อมูล สรุปความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของครูปฐมวัยที่ได้จากการประเมินหลังการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยไปใช้เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนารูปแบบการสอนให้สมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

จากการศึกษาสังเคราะห์เอกสาร ตำรา ทฤษฎี และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA และผ่านขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.60–5.00 ซึ่งทั้งหมดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย มีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ (S = Stimulus) ขั้นตอนที่ 2 การสร้างวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ (S = Set up Objectives) ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ (A = Active Learning) ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอ

การเรียนรู้ (P = Presentation) และขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการเรียนรู้ (A = Assessment)

ผลการศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

การศึกษาระสิทธิภาพผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย จากการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA ของเด็กกลุ่มตัวอย่างพบว่าหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เด็กมีพัฒนาการด้านการกำกับตนเองทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการสังเกตตนเอง ด้านการตัดสินใจ และด้านการตอบสนองต่อตนเอง สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย กับครูปฐมวัยที่ปฏิบัติงานสอนอยู่ในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5-6 ปี พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.75-5.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ตามสภาพจริงกับการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในบริบทของโรงเรียนที่แตกต่างกันในด้านขนาด ที่ตั้ง และสังกัด

อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่ได้จากการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย มีประเด็นในการอภิปรายดังต่อไปนี้

1. การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย มีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.20-4.80 ซึ่งทั้งหมดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เหมาะสมในการพัฒนาการกำกับตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) ด้านการสังเกตตนเอง (Self-Observation) ด้านการตัดสินใจตนเอง (Self-Judgment) และด้านการตอบสนองต่อตนเอง (Self-Reaction) โดยหลักการสำคัญของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA มุ่งเน้นให้เด็กได้เรียนรู้ในบรรยากาศที่น่าสนใจและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้นด้วยความอยากรู้อยากเห็น โดยให้เด็กได้ใช้ประสบการณ์ของตนเอง และประสาทสัมผัสทั้งห้า ผ่านกระบวนการต่างๆ ที่เด็กเป็นผู้กำกับตนเองในการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับเพอร์รี และฮัทชินสัน (Perry and Hutchinson, 2012) ที่สรุปว่าผลการวิจัยตัวบ่งชี้ทางด้านจิตวิทยาเกี่ยวกับการกำกับตนเองในเด็กพบว่าการพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กก่อนวัยเรียนมีผลลัพธ์ในเชิงบวกในด้านการพัฒนาพฤติกรรมและการปรับตัวในโรงเรียนของเด็กปฐมวัย

2. การทดสอบประสิทธิภาพรูปแบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

ผลการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า ผลการศึกษาดูพฤติกรรม การกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ

SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กปฐมวัยมีระดับพฤติกรรมการกำกับตนเอง หลังการทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยของระดับ พฤติกรรมการกำกับตนเองสูงขึ้นทุกด้านอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการสังเกตตนเอง ด้านการตัดสินใจตนเอง และด้านการตอบสนองต่อตนเอง โดยพัฒนาการการกำกับตนเองทั้ง 4 ด้าน สูงขึ้นตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 1 การกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ (S = Stimulus) เป็นขั้นตอนที่ครูกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ของเด็ก โดยเด็กและครูร่วมกันจัดกิจกรรม จัดสภาพแวดล้อม จัดสื่อและอุปกรณ์ที่กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจ การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การสนทนาและการใช้คำถามที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจสามารถคาดเดาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในแต่ละกิจกรรมและประเด็นที่ศึกษา วัตถุประสงค์ในขั้นนี้เพื่อให้เด็กเกิดความใคร่รู้ เกิดความสนุกสนาน และกระตือรือร้นในการค้นหาคำตอบในกิจกรรมต่อไป

ผลการทดสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย สามารถสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น และติดตามสู่ขั้นตอนการเรียนรู้ในขั้นต่อไปได้เป็นอย่างดี เพราะการสร้างแรงจูงใจทำให้เด็กมีความใส่ใจ โดยเด็กให้ความสนใจกับสื่อการสอนที่แปลกใหม่ ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นและแรงจูงใจในการปฏิบัติกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแบนดูรา ที่กล่าวว่า เด็กได้รับการกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ เด็กจะเกิดความสนใจ และตื่นตัวไปกับกิจกรรมและสื่อการสอนที่ครูเตรียมมา เมื่อรวมทั้งให้ความสนใจกิจกรรมที่ตนเองคาดเดาเหตุการณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมต่อไป (Bandura, 1977 อ้างถึงใน สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2552: 240;) รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ

บรูเนอร์ (Bruner, 1960: 14) ที่สรุปว่าการจูงใจ (Motivation) ให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ไว้ว่า วิธีการที่ดีที่สุดที่จะพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ด้วยความหมายและสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ได้นั้น สามารถทำได้ด้วยการกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจ และเห็นคุณค่าของสิ่งที่จะได้เรียนรู้ ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA ได้กำหนดขั้นตอนแรกของการพัฒนาการในการกำกับตนเองด้วยการกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ ทั้งนี้เนื่องจากต้องการให้เด็กเกิดการคิดจินตนาการ สนใจที่จะค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกุลยา ตันติผลาชีวะ (2551: 27) ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี เรียนรู้โดยการสัมผัสกระตุ้นให้เกิดการคิด การจินตนาการ การค้นคว้าและลงมือปฏิบัติ การสร้างให้เด็กเกิดการเรียนรู้ยังคำนึงถึงพัฒนาการและความต้องการของเด็ก เด็กอยากรู้อยากเห็น สนใจ ค้นหาสิ่งที่ตนอยากรู้อยากเห็น ทั้งนี้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานของสมอง การพัฒนาทางปัญญาจะเป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้เด็กค้นคว้าอย่างไม่อยู่นิ่ง เด็กต้องการสืบค้นทุกอย่างที่ได้สัมผัสทำให้โอกาสเด็กได้สัมผัสทำให้เด็กซึมซับประสบการณ์ ซึ่งผลจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เมื่อเด็กได้รับการกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ด้วยการให้เลือกใช้สื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง และนำสิ่งที่ยากและเป็นนามธรรมมาแปรเปลี่ยนให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้เด็กสามารถคิดและเข้าใจได้ง่ายขึ้น ทำให้กระบวนการเรียนรู้มีความน่าสนใจ รวมทั้งเด็กเกิดความเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น และการกระตุ้นความสนใจใคร่รู้นี้จะทำให้เด็กเกิดการกำกับตนเองได้เพราะเด็กสามารถเชื่อมโยงปัจจัยต่างๆ ที่สามารถพัฒนาพฤติกรรมได้อย่างยั่งยืน (Bandura, 1993; Boekaerts, 1999; Printrich, 2000; Zimmerman, 2008 cited in Zumbrunn, Tadlock and Robert, 2011: 11)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ (S = Set Up Objectives) เป็นขั้นตอนที่ครูใช้คำถามเพื่อให้เด็กสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติกิจกรรมและการวางแผนหรือออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการเลือกสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ครูเตรียมมา การวาดภาพประกอบขั้นตอนการจัดกิจกรรม โดยให้เด็กบอกเล่า ดิระดับเป้าหมายในชาร์ต สนทนาถึงจำนวนชิ้นงาน และเหตุผลของการกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะปฏิบัติกิจกรรม เป็นต้น วัตถุประสงค์ในขั้นนี้เพื่อให้เด็กสามารถตั้งเป้าหมายได้ตรงกับความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเอง

ผลการทดสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่าระยะแรกๆ ของการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย มาใช้กับเด็ก การสร้างวัตถุประสงค์ของเด็กยังคงเป็นการพูดเพื่อสะท้อนถึงสิ่งที่ตนเองต้องการปฏิบัติด้วยประโยคสั้นๆ หรือเป็นการบอกที่เลียนแบบเพื่อน โดยยังไม่ได้คำนึงถึงความสนใจ และระดับความสามารถของตนเอง หรือความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่เรียนรู้ แต่เมื่อใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยถึงสัปดาห์ที่ 3 เด็กส่วนใหญ่เริ่มกำหนดวัตถุประสงค์ได้ตรงกับความสนใจของตนเองและสามารถอธิบายเหตุผลของวัตถุประสงค์ของตนเองได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงสามารถต่อยอดในการวางแผนกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ตรงตามเป้าหมายของตนเองมากยิ่งขึ้น สามารถกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชองค์ (Schunk, 1983) ที่สรุปว่า เป้าหมายที่ผู้เรียนตั้งเอง มีผลดีต่อการบรรลุเป้าหมาย และความมั่นใจในความ

สามารถของตนเองมากกว่าเป้าหมายที่ผู้อื่นตั้งให้ (Zimmerman and Risemberg, 1993 : 112) และรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA ยังทำให้เด็กสามารถวางแผนการปฏิบัติได้ชัดเจนและมีความเป็นรูปธรรมมากขึ้นเนื่องจากการพัฒนาการกำกับตนเองด้วยการตั้งเป้าหมายและการสังเกตตนเองควบคู่กันไป ซึ่งการกำกับตนเองทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชองค์ (Schunk, 1991) ที่พบว่าผู้เรียนที่ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตนเองจะทำงานบรรลุเป้าหมายมากกว่า และเรียนรู้ทักษะได้มากกว่า

ขั้นที่ 3 การลงมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ (A = Active Learning) เป็นขั้นตอนที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามวัตถุประสงค์และการวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมที่ตั้งไว้ ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 จากสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ได้กำหนดและวางแผนไว้ด้วยความตั้งใจ จดจ่อ สนุกสนาน ตามระดับความสนใจและความสามารถของตนเอง โดยครูใช้คำถามเพื่อให้เด็กสังเกตตนเองในทุกๆ ช่วงของการปฏิบัติกิจกรรม วัตถุประสงค์ในขั้นนี้เพื่อให้เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมได้บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นการค้นพบการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์ชิ้นงาน และสังเกตตนเองก่อนการปฏิบัติกิจกรรม ระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม และหลังการปฏิบัติกิจกรรม

ผลการทดสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัย สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้บรรลุเป้าหมายได้เป็นส่วนใหญ่ ด้วยเป็นกิจกรรมที่ตนเองเป็นผู้เลือกกิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองเพื่อให้สัมพันธ์กับการตั้งเป้าหมายและการวางแผนไว้ ผลจากการศึกษาการใช้รูปแบบเด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมของเด็กเริ่มมีความสัมพันธ์กับเป้าหมาย และวางแผนการปฏิบัติกิจกรรม

ได้ชัดเจนมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในสัปดาห์ที่ 4 เมื่อเด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมได้สำเร็จ ผลงานและชิ้นงานมีคุณภาพ เด็กจะมีความรู้สึกภาคภูมิใจในผลงานและชิ้นงานของตนเอง สามารถใช้กระบวนการแก้ปัญหาตามระดับพฤติกรรมการกำกับตนเองมีการพัฒนาสูงขึ้น การที่เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยการเป็นผู้เลือกกิจกรรม เลือกอุปกรณ์ เลือกวัสดุต่างๆ และใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กเป็นผู้กำกับกิจกรรมด้วยตนเองสามารถส่งผลให้เกิดเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ยาวนาน สอดคล้องกับงานวิจัยของปู้สทินเนน (Puustinen, 1998) ที่พบว่า การกำกับตนเองในการปฏิบัติกิจกรรม ส่งผลให้ผู้เรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ความพึงพอใจในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อีกทั้งยังทำให้มีแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้น มีความพึงพอใจในการทำงานด้วยตนเอง ช่วยลดพฤติกรรมขอความช่วยเหลือ และสามารถถ่ายโอนกลวิธีการกำกับตนเองไปยังสิ่งใหม่ๆ ได้ด้วย และยังพบอีกว่าการรับรู้ความสามารถการกำกับตนเองมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA ยังช่วยให้เด็กใช้กระบวนการแก้ปัญหาหระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม เด็กจะมีการสังเกตตนเองควบคู่กันไป เมื่อเด็กพบว่ากระบวนการปฏิบัติกิจกรรมไม่สอดคล้องกับเป้าหมายและแผนที่ตนเองกำหนดไว้ เด็กจะมีการแก้ปัญหาเพื่อได้ผลงานและชิ้นงานตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเพอร์รี และฮัทชินสัน (Perry and Hutchinson, 2012) ที่สรุปว่าการกำกับตนเองจะเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนมีความเป็นอิสระในการที่จะเลือกทำกิจกรรมที่มีความท้าทาย และร่วมมือกับเพื่อน โดยครูมีหน้าที่ในการจัดเตรียมวิธีการสนับสนุนให้กับนักเรียน และเมื่อเด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจะทำให้มีการพัฒนาผลการเรียนรู้สูงขึ้น (Kuhl, 1985 Cited in

Zumbrunn, Tadlock and Robert, 2011: 11)

ขั้นที่ 4 การนำเสนอการเรียนรู้ (P = Presentation) เป็นขั้นตอนที่เด็กนำเสนอผลงานและกระบวนการจากการปฏิบัติกิจกรรมของตนเอง โดยการบอกเล่า การสนทนา การบันทึก การซักถาม การเทียบเคียงผลงานกับเพื่อน และเทียบเคียงกับเป้าหมายและแผนที่ได้วางไว้ โดยครูใช้คำถามเพื่อให้เด็กตัดสินใจตัดสินใจจากผลงานและกระบวนการในการปฏิบัติกิจกรรมได้ วัตถุประสงค์ในขั้นนี้เพื่อให้เด็กได้นำเสนอความคิด นำเสนอผลงาน นำเสนอกระบวนการปฏิบัติกิจกรรม และตรวจสอบผลงานกับเป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ก่อนการปฏิบัติกิจกรรม

ผลการทดสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า การนำเสนอของเด็ก ในช่วงแรกของการใช้รูปแบบยังคงเป็นการเล่าเรื่องราวของผลงานสั้นๆ มากกว่าการนำเสนอถึงกระบวนการและความสัมพันธ์ของเป้าหมายกับผลงาน หรือเป็นการชี้ภาพและบอกว่าภาพนี้คือภาพอะไร แต่เมื่อใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยในสัปดาห์ที่ 4 พบว่าเมื่อเด็กมีความสามารถในการกำกับตนเองสูงขึ้น เด็กจะสามารถนำเสนอถึงกระบวนการในการปฏิบัติกิจกรรมมากยิ่งขึ้น เพราะเริ่มมีการสังเกตตนเองและสามารถตัดสินใจตนเองได้ ทำให้สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาพูดได้อย่างชัดเจนในการเทียบเคียงชิ้นงานกับเป้าหมาย หรือตามการวางแผนของตนเอง ซึ่งพัฒนาการการกำกับตนเองนี้จะสังเกตเห็นได้ชัดเจนมากขึ้นหลังช่วงสัปดาห์ที่ 4 ของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยสามารถนำเสนอได้ความสัมพันธ์กับผลงาน และการปฏิบัติกิจกรรม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรับฟังการนำเสนอจากผู้อื่นมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของศิริพร โอภาสวัตรชัย (2543: 29) ที่สรุปไว้ว่า พัฒนาการ

ของการกำกับตนเองมีความเป็นลำดับที่ไม่หยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนไปมาระหว่างกระบวนการระหว่างบุคคล และกระบวนการภายในตัวบุคคล ไม่ใช่ลำดับความสามารถที่มีทิศทางเดียว และเป็นกระบวนการที่ไม่ผูกพันกับอายุ

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการเรียนรู้ (A = Assessment) เป็นขั้นตอนที่เด็กสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองว่าสอดคล้องกับเป้าหมายหรือไม่ และประเมินการเรียนรู้ในการปฏิบัติกิจกรรม ครูใช้คำถามเพื่อให้เด็กบอกสิ่งที่เด็กเรียนรู้ เข้าใจ และความพึงพอใจในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสนทนา การให้เด็กเป็นผู้สะท้อนความคิดของตนเอง บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับความรู้สึกของตนเอง บทบาทครูคือการให้กำลังใจผู้เรียน วัตถุประสงค์ในขั้นนี้เพื่อให้เด็กประเมินตนเอง ประเมินผลงานในการปฏิบัติกิจกรรม และสังเกตตนเองว่าเป้าหมายที่ตนตั้งไว้นั้นสัมพันธ์กับการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองหรือไม่ อย่างไร ท้ายที่สุดเด็กจะเกิดความภาคภูมิใจ และเกิดพฤติกรรมในการกำกับตนเองที่จะปฏิบัติกิจกรรมให้ดีขึ้นต่อไป

ผลการทดสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กสามารถประเมินตนเองได้ตรงกับระดับความเป็นจริง มีการวิเคราะห์ถึงข้อผิดพลาดของตนเองได้มากยิ่งขึ้นเมื่อได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน เมื่อเด็กมีความสามารถในการกำกับตนเอง จะมีเหตุผลรองรับกับการประเมินตนเองมากยิ่งขึ้น เช่น ชอบ ไม่ชอบ เพราะเหตุใด สามารถการตอบสนองต่อตนเอง (Self-Reaction) ได้ โดยเด็กจะมีภาคภูมิใจ และพึงพอใจกับการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานที่เป็นความสำเร็จของตนเอง โดยที่เด็กจะไม่เปรียบเทียบกับผู้อื่น แสดงให้เห็นพัฒนาการของการประเมินตนเอง และเกิดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองให้ดียิ่ง

ขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพอร์รี และฮัทชินสัน (Perry and Hutchinson, 2012) ที่แสดงให้เห็นว่าการจะพัฒนาการกำกับตนเองต้องให้นักเรียนเป็นผู้ประเมินผลงานของตนเองเพราะการกำกับพฤติกรรมของตนเองจะส่งผลให้กระทำพฤติกรรมหรือแก้ไขพฤติกรรมของตนอย่างไรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เมื่อการกระทำบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้บุคคลจะเสริมแรงตนเอง (Self - Reinforcement) ซึ่งการเสริมแรงทำหน้าที่เป็นตัวจูงใจ เป็นกระบวนการที่บุคคลกระทำเพื่อเพิ่มและคงอยู่ของพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง (ปิยวรรณ พันธุ์มงคล, 2542: 9-10) รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของชองค์ และ ซิมเบอร์แมน (Shunk and Zimmerman, 1994: 78) ที่กล่าวว่า การตอบสนองต่อการประเมินจะส่งผลต่อความเชื่อของผู้เรียนเกี่ยวกับความก้าวหน้าของตนเองในการบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ และจะเกิดความพึงพอใจเมื่อการตัดสินใจตนเองพบว่าผลงานบรรลุเป้าหมายแล้ว ส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองและรักษาแรงจูงใจในการทำงานไว้

จากการทดสอบประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมกำกับตนเองที่พัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และยังมีพฤติกรรมการกล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจมากยิ่งขึ้น โดยจะเริ่มเห็นพัฒนาการในภาพรวมอย่างเห็นได้ชัดในช่วงสัปดาห์ที่ 5 เป็นต้นไป เด็กจะเริ่มดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง บทบาทครูจะลดน้อยลง ครูจะเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกและชี้แนะแนวทางเมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือเท่านั้น เด็ก จะมีเป้าหมายในการปฏิบัติกิจกรรมชัดเจนขึ้น และมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างแท้จริง ที่สำคัญเด็กจะเกิดความภาคภูมิใจเมื่อปฏิบัติงานสำเร็จ เนื่องด้วยการปฏิบัติกิจกรรมในรูปแบบการจัดการเรียนรู้

แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย เด็กได้เป็นผู้เลือกกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ และแนวทางการปฏิบัติด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กเกิดการกำกับตนเองในเรื่องของความพยายาม การแก้ปัญหา ความอดทน ไม่ย่อท้อ จากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ด้วยขั้นตอนการประเมินผลการเรียนรู้จะเป็นส่วนช่วยผลักดันให้เด็กมีความมุ่งมั่นในการทำงาน ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อเด็กปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย ความภาคภูมิใจจะเป็นตัวผลักดันให้เด็กกำกับตนเองให้มีพฤติกรรมที่สูงขึ้น แต่หากเด็กปฏิบัติงานไม่สำเร็จตามเป้าหมาย ไม่ได้หมายความว่าเด็กจะหมดกำลังใจ หรือย่อท้อ ในทางกลับกันรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ได้ส่งผลให้เด็กกำกับตนเองเพื่อที่จะแก้ปัญหาให้การปฏิบัติกิจกรรมตรงตามเป้าหมายเพื่อความสำเร็จของการปฏิบัติกิจกรรมต่อไป และผลการดำเนินการขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ผลการประเมินความเหมาะสมโดยครูปฐมวัยจำนวน 8 คน ภายหลังจากการนำรูปแบบไปใช้มีค่าเฉลี่ย 4.75–5.00 ระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย มีความเหมาะสมในการพัฒนาการกำกับตนเองกับเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5–6 ปี ทั้งนี้ ครูปฐมวัยที่นำรูปแบบไปใช้มีข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทำให้เด็กมีความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เด็กได้เลือกทำกิจกรรมที่มีความหลากหลายและเป็นกิจกรรมที่เน้นการใช้คำถามตามบริบทของโรงเรียนและของเด็กปฐมวัย และมีขั้นตอนการเรียนรู้ที่ชัดเจนและต่อเนื่อง มีความน่าสนใจ ช่วยพัฒนาการคิดของเด็กได้เป็นอย่างดี ส่วนปัญหาและอุปสรรค

จากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือการทำความเข้าใจกับขั้นตอนการสอน ความรู้ในเรื่องที่จะสอน และจิตวิทยาในการสอนของครูที่ต้องสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ ปัญหาในด้านระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมของเด็กมีความแตกต่างกัน ไม่สามารถกำหนดเวลาที่แน่นอนได้ ปัญหาด้านการเตรียมสื่อให้เพียงพอกับความต้องการของเด็ก ปัญหาด้านคุณลักษณะของเด็ก เช่น ไม่กล้าแสดงออก ไม่สามารถบอกเป้าหมายได้เป็นต้น ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย มีความเหมาะสมกับจำนวนเด็กที่ไม่มากจนเกินไป แต่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนได้ดี มีจุดเด่นที่ในการสอนช่วยให้เด็กตั้งเป้าหมายได้ด้วยตนเอง ช่วยให้เด็กเกิดทักษะกระบวนการทำงานอย่างมีแบบแผน และฝึกการจัดระบบการคิดของเด็กอย่างมีขั้นตอนเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) และการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กเป็นรายบุคคลได้ดีมาก รวมทั้ง สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยได้เต็มตามความสามารถและสามารถดึงศักยภาพของเด็กออกมาได้

จากผลการดำเนินการขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย มีความสอดคล้องกับงานวิจัยและแนวคิดของนักวิชาการที่สรุปตรงกันว่า การพัฒนาความสามารถในการกำกับตนเองมีความสำคัญมากในช่วงแรกของชีวิต และจะพัฒนาสูงสุดได้ในช่วง 3–6 ปี (Jahromi and Stifter, 2008: 127) และเด็กก่อนวัยเรียน-วัยอนุบาล เป็นวัยที่ต้องการส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถของการกำกับตนเอง (Self – regulation) เพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญในการควบคุมตัวเองไปสู่เป้าหมาย (บรอนสัน Bronson, 2000: 56) เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับครูปฐมวัยในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ซึ่งการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ครูปฐมวัยควรศึกษาคู่่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถปรับเปลี่ยนสื่อการสอน ให้มีความเหมาะสมกับบริบทห้องเรียน โรงเรียนของตนเองได้

2. การเตรียมสื่อการสอนในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่มีความหลากหลาย มีจำนวนที่เพียงพอต่อเด็กในห้องเรียน เพื่อให้เด็กได้สร้างสรรค์การตั้งเป้าหมาย และวางแผนชิ้นงานได้กว้างขึ้น

3. ระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง จะไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับกิจกรรมในแต่ละครั้ง ครูควรมีความยืดหยุ่นกับเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม ควรให้ความสำคัญกับช่วงความสนใจของเด็กในกิจกรรมนั้นๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย ไปใช้ในการศึกษาพฤติกรรมมาการกำกับตนเองกับเด็กที่มีบริบทแตกต่างกัน เช่น ครอบครัว เพศ ลำดับการเกิด ช่วงอายุ เป็นต้น

2. ควรมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัยไปใช้พัฒนาตัวแปรอื่นๆ ควบคู่กันไป เช่น ทักษะการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข**. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา ลาตพรวัว.
- กุลยา ตันติผลลาชีวะ. (2551). **รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค.
- ปิยวรรณ พันธุ์มงคล. (2542). **ผลของการใช้โปรแกรมการกำกับตนเองที่มีต่อการมีวินัยในตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงแก้ว ปุณยกนก. (2546). “การประเมินพุทธิพิสัย”. **รวมบทความการประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2552). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bandura, A. (1986). **Social Foundation of Thought and Action**. New Jersey: Prentice Hall.
- Bronson, M.B. (2000). **Self-regulation in early childhood: nature and nurtur**. New York: The Guilford Press.
- Calkins, S. D., Howse, R. B. (2004). “Individual differences in self-regulation: Implications for childhood adjustment. In P. Philippot & R. S. Feldman (Eds.)”. **The regulation of emotion**. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Kochaska. G, Coy.C.C., Murray, K.T. (2001). **The Development of Self-Regulation in the First Four Years of Life**. 72(4): 1091 – 1111.
- Jahromi, L. B., Stifter, C. A. (2008). “Individual Differences in Preschoolers’ Self-Regulation and Theory of Mind”. **Merrill-Palmer Quarterly** 54(1): 125-150.
- Mischel, W., Shoda, Y., & Peake, P. K. (1988). “The nature of adolescent competencies predicted by preschool delay of gratification”. **Journal of Personality and Social Psychology** 54(4): 687-696.
- Perry, N., Hutchinson, L. (2012). **Self-Reguration Learning in Kindergarden : What Does it Look Like?**. [online.] Aeecssed 14 เมษายน 2554 จาก <http://srlcanada.ca/wp-content/uploads/2012/08/Handout-Designing-tasks-and-environments-for-SRL.pdf>.
- Puustinen, M. (1998). “Student personnel : Student Performance and Behavior”. **Education Administration**, 34(26).
- Rimm-Kaufmann, S., Curby, T., Grimm, K., Nathanson, L., & Brock, L. (2009). “The Contribution of children’s self-regulation and classroom quality to children’s adaptive behaviors in thekindergarten classroom”. **Developmental Psychology** 45(4): 958-972.

- Schunk, D.H. (1983). Developing Children's Self - efficacy and Skill : The Roles of Social Comparative Information and Goal Setting. **Contemporary Education Psychology**.
- Schunk, D.H. (1991). Self - efficacy and Academic Motivation. **Education Psychology**.
- Schunk, D.H., Zimmerman, B.J. (1994). **Self-regulation Education Retrospect and Prospect. Self-regulation of learning and performance : issues and educational application.** New Jersey: Lawrence.
- Zimmerman, B.J., Risemberg, R. (1993). Self – regulatory dimensions of academic learning and motivation. In G.B. Phye (ed.) **Handbook of academic Learning Construction of knowledge** (pp.105 – 123). San. Diego: Academic Press.
- Zumbrunn, S. Tadlock, J., Roberts, L.D. (2011). **Encouraging Self-Regulation Learning in the Classroom : A Review of the Literature.** Virginia : Virginia Commonwealth University.